

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Θέματα Ιστορίας και Πολιτισμού

Ενότητα 8: Ήρωες, υπέρ - ήρωες, και ανθρωπόμορφα ζώακια.
Κοινωνικά σημαινόμενα στις κινηματογραφικές αφίσες των
χολιγουντιανών παιδικών κινηματογραφικών ταινιών

Αν. Καθηγήτρια: Ι. Βαμβακίδου
e-mail: ibambak@uowm.gr

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοπός

- Να κατανοήσουν οι φοιτητές/ριες το σημασιολογικό φορτίο των κινούμενων σχεδίων, μέσα από την ανάλυση της διαφημιστικής αφίσας και των ιστορικών συμφραζόμενων.

Ενότητες

- Παρουσίαση υλικού.
- Μεθοδολογία.
- Ανάλυση.
- Αποτελέσματα.

Το υλικό

- 100 διαφημιστικές κινηματογραφικές αφίσες ταινιών παιδικού animation.
- Η επιλογή του υλικού έγινε σύμφωνα με την κατάταξη των ταινιών στο Αμερικανικό Box Office (100 πρώτες σε εισπράξεις παιδικές ταινίες).
- Η συγκεκριμένη επιλογή διασφαλίζει μεθοδολογικά την έρευνα από άποψη αντικειμενικότητας και εξασφαλίζει μεγάλη ποικιλία σημαινόντων τόσο αναφορικά με το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά καθώς καλύπτει ένα εύρος από την δεκαετία του 1930 μέχρι και σήμερα.

Οι αφίσες (1/5)

- Shrek 2 (2004)
- Toy Story 3 (2010)
- Finding Nemo (2003)
- Shrek the third (2007)
- Up (2009)
- Shrek (2001)
- The incredible (2004)
- Monsters INC (2001)
- Despicable me (2010)
- Toy story 2 (1999)
- Cars (2006)
- Shrek the final Chapter - Forever after (2010)

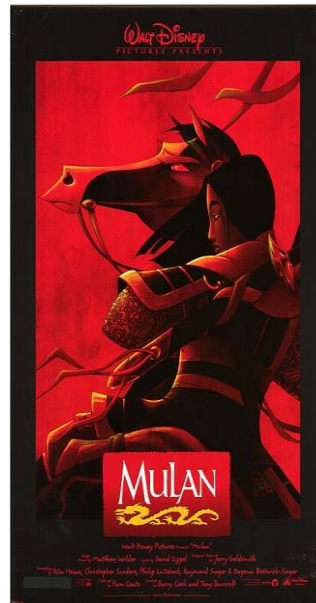

- Brave (2012)
- Wall-E (2008)
- Alvin and the chipmunks: The Squeakquel (2009)
- How to train your Dragon (2010),
- Aladdin (1992)
- Alvin and the Chipmunks (2007)
- Kung Fu Panda (2008)
- Dr. Seuss : The Lorax (2012)
- Madagascar 3 Europe's Most Wanted (2012)
- Ratatouille (2007)

Οι αφίσες (2/5)

- Tangled (2010)
- Monsters VS Aliens (2009)
- Happy Feet (2006)
- Ice Age - Dawn of the dinosaurs (2009)
- Ice Age The Meltdown (2006)
- Madagascar (2005)
- Cars 2 (2011)
- Snow white and the seven dwarfs (1937)
- Madagascar 2, Escape 2 Africa (2008)
- Ice Age (2002)
- Tarzan (1999)

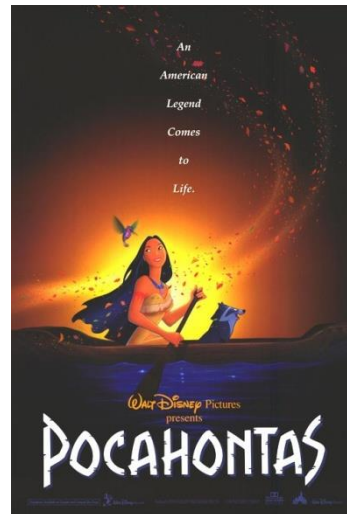

- Kung Fu Panda 2 (2011)
- A bug's life (1998)
- Shark Tale (2004)
- Over the Hedge (2006)
- Horton! (2008)
- Who framed Roger Rabbit (1988)
- One hundred and one Dalmatians (1961)
- Ice Age Continental drift (2012)
- Puss Boots (2011)
- Megamind (2010)

Οι αφίσες (3/5)

- Lilo & Stitch (2002)
- Rio (2011)
- The Smurfs (2011)
- The Jungle book (1967)
- Pocahontas (1995)
- Stuart Little (1999)
- A Christmas Carol (2009)
- Dinosaur (2000)
- Chicken little (2005)
- Alvin and the chipmunk chiprwrecked (2011)

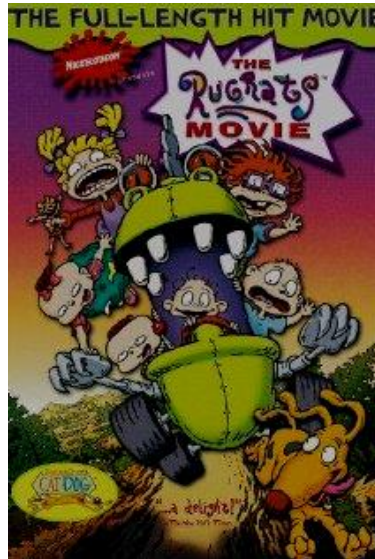

- Robots (2005)
- Bee Movie (2007)
- Cloudy with a chance of meatballs (2009)
- Rango (2011)
- Mulan (1998)
- G-Force (2009)
- Bolt (2008)
- The little Mermaid (1989)
- Hop (2011)
- Chicken Run (2000)

Οι αφίσες (4/5)

- The princess and the frog (2009)
- Bambi (1942)
- The Prince of Egypt (1998)
- The Rugrats Movie (1998)
- Yogi Bear (2010)
- The Hunchback of Notre Dame (1996)
- Gnomeo & Juliet (2011)
- Hercules (1997)
- Meet the Robinsons (2007)
- The Lion king (1994)
- Lady and the Tramp (1955)

- Antz (1998)
- Space Jam (1996)
- The Emperor's new groove (2000)
- Peter Pan (1953)
- Pokemon The first movie (1998)
- The SpongeBob SquarePants Movie (2004)
- Brother Bear (2003)
- Open Season (2006)
- Pinocchio (1940)

Οι αφίσες (5/5)

- Atlantis. The lost empire (2001)
- Jimmy Neutron Boy Genius (2001)
- Pokemon (1998)
- The adventures of TIN TIN (2011)
- Rugrats in Paris The movie II (2000)
- Coraline (2009)
- Monster House (2006)
- Oliver and Company (1988)

- Spirit (2002)
- Barnyard (2006)
- Stuart Little 2 (2002)
- Flushed Away (2006)
- Happy Feet 2 (2011)
- Fantasia 2000 (1999)
- Surf's Up – A major Ocean picture (2007)
- Curious George (2006)
- Anastasia (1997)

Ποιοτική ανάλυση (1/3)

- Η ανάλυση τους βασίστηκε στον σχολιασμό και την μελέτη της μορφής και του περιεχομένου.

μορφή = σημαίνον

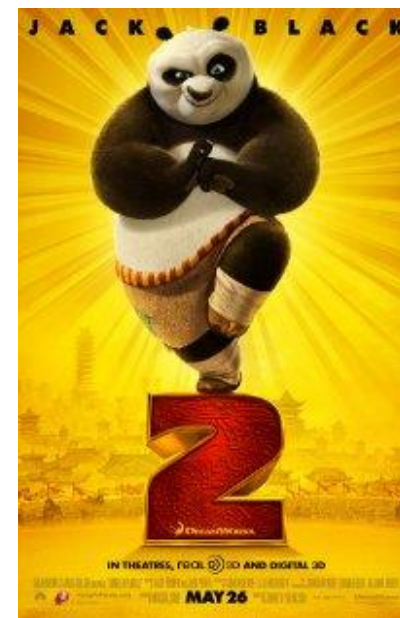
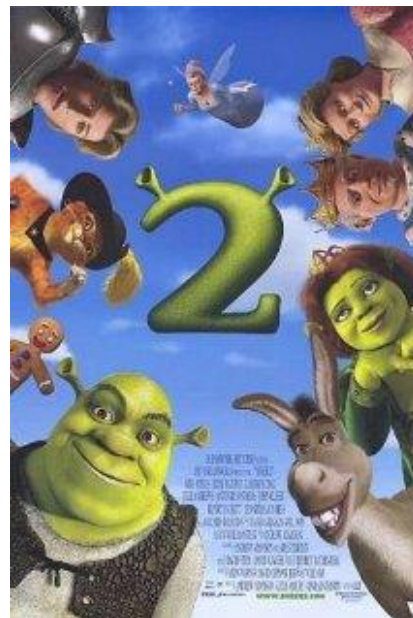
- Τρεις κατηγορίες αφισών:
  - Ζωγραφισμένες αφίσες.
  - Δισδιάστατες ψηφιοποιημένες αφίσες.
  - Τρισδιάστατες ψηφιοποιημένες αφίσες.

Ποιοτική ανάλυση (2/3)

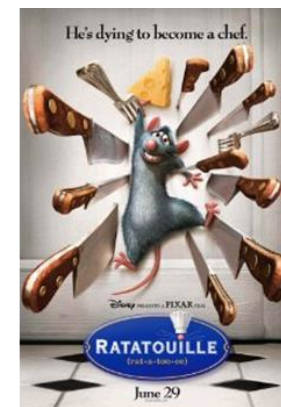
Περιεχόμενο= σημαίνόμενο

- Σε δυο αφίσες δεν υπάρχει τίτλος.
- Υπάρχει η συμβολική σημασία.
- Στην αφίσα Shrek 2, αντί για τίτλο, αναγράφεται το νούμερο 2, με πράσινο χρώμα, το χρώμα του Shrek και πάνω στο 2 τις κεραίες του Shrek, το σύμβολο αυτό μας παραπέμπει κατευθείαν στον ήρωα, για αυτό και είναι περιττό να αναφερθεί και το όνομα του ήρωα, το ίδιο ισχύει και για την δεύτερη ταινία του Kung Fu Panda, όπου και εδώ κάτω από το Panda που κάνει μια κίνηση Kung Fu είναι ο αριθμός 2.

Ποιοτική ανάλυση (3/3)

- Στις 58 αναγράφονται εικονομηνύματα-γλωσσικό υλικό, το οποίο λειτουργεί είτε βοηθητικά, είτε συμπληρωματικά με τη λειτουργία της «αγκύρωσης» και της «αναμετάδοσης» του γλωσσικού μηνύματος. (Barthes, R. 1988).
- Στην αφίσα 9, (Despicable me- στα ελληνικά Εγώ ο απαισιότατος), διαβάζουμε τα εξής: “superbad, superdad”
- Στην αφίσα 22 (Ratatouille), “he’s dying to become a chef”.
- Στην αφίσα 56 (Cloudy with a Chance of Meatballs), “Prepare to get served”.

Ποιοτική ανάλυση Γλωσσικά μηνύματα

- Αναφορά της ημερομηνίας πρώτης προβολής στους κινηματογράφους, της εταιρείας παραγωγής, της τεχνικής, των ηθοποιών που ντουμπλάρουν τους ήρωες και των υπολοίπων συντελεστών.
- Η αναφορά της ημερομηνίας λειτουργεί ως διαφημιστικό τέχνασμα προσμονής, τα τελευταία χρόνια, αφίσα 88, «in theaters November», “July 21”, αφίσα 90, “Coming in 2006”, αφίσα 93, “May 29”, αφίσα 5, “Christmas Day”, στην αφίσα 15.

Ποιοτική ανάλυση Κώδικες- Ανθρωπόμορφοι

- Οι ήρωες που αναπαριστώνται στις υπό ανάλυση αφίσες είναι είτε πρίγκιπες/ πριγκίπισσες, αφ. 1, 64, 66, 77, που μετωνυμικά αποδίδονται με τη χρήση του συμβόλου- στέμματος.

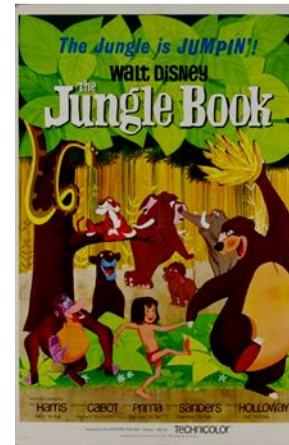
Κώδικες- Ανθρωπόμορφοι

- Υπέρ- ήρωες, αφίσα 7,34, 71, στις οποίες ή φορούν κάποια στολή, όπως στους Incredibles ή γίνεται προβολή της σωματικής τους διάπλασης, όπως στην αφίσα του Ηρακλή, όπου ο μυώδης ήρωας σηκώνει τα γράμματα του ονόματος του,
- Προβολή σωματικής δύναμης, όπως μια κίνηση, βλ. ο Ταρζάν.

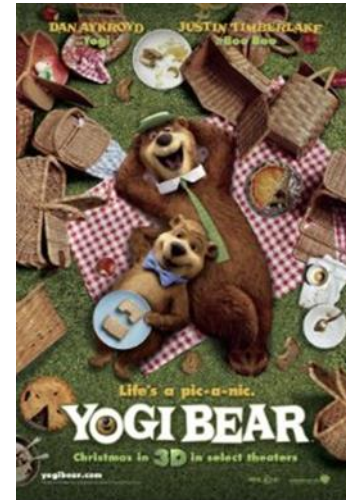
Ποιοτική ανάλυση Κώδικες ζωόμορφοι

- Αναφορές ζώων στη φυσική τους υπόσταση.
- Ενταγμένα στο περιβάλλον τους.
- Σενάρια που αφορούν στα ζώα.
- Όπως για παράδειγμα η αφίσα 65 και 73 με τις ταινίες Bambi, Lion King αντίστοιχα, από τη μια έχουμε ένα ελαφάκι που εξερευνά τον κόσμο και από την άλλη ένα λιοντάρι, τον βασιλιά, μαζί με τα υπόλοιπα ζώα της παρέας του, αγριογούρουνα, μαϊμούδες, ύαινες.
- Αναφορές ζώων ανθρωπόμορφων.

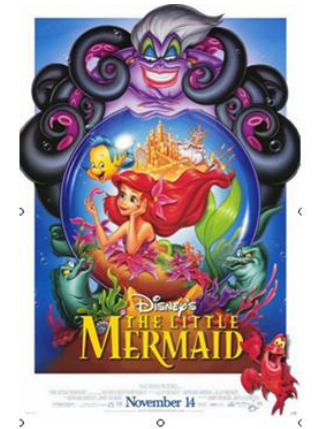
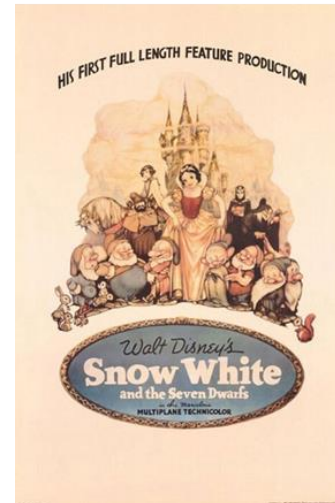
Κώδικες ζωόμορφοι

- Όπως φαίνεται στην ενδυμασία.
  - Παράδειγμα - Stuart Little, αφίσα 94 και Chicken Run, από τη μία ο ποντικός στην πρώτη αφίσα, φοράει τζιν, μακό και κάνει πατίνια
  - και οι κόττες που φορούν φουλάρια και μαργαριτάρια στο λαιμό, προσπαθούν να φύγουν από τη φάρμα
- Ο Μπαλού, ο αρκούδος, από την αφίσα 47, ζει στην ζούγκλα με τα υπόλοιπα ζώα και από την άλλη ο Yogi στην αφίσα 68, απολαμβάνει ξαπλωμένος το πικ-νικ με το παιδί του σαν κανονικός άνθρωπος.

Φαντασιακός Κώδικας (1/2)

- Στην ταινία *The Little Mermaid*, η Άριελ, έχει την εικόνα της καλής ηρωίδας, όμορφη και γλυκιά, σε αντίθεση με την Μέδουσα, την κακιά ηρωίδα της ταινίας, που είναι μοχθηρή και σε μαύρο χρώμα. Παραμυθένιες μορφές έχουμε και στην αφίσα 30, όπου οι Νάνοι περιτριγυρίζουν τη Χιονάτη. Όπως παρατηρούμε δηλαδή οι παραμυθένιες μορφές παίρνουν ρόλους καλού και κακού ήρωα, ανάλογα με το σενάριο της ταινίας, νάνοι, ξωτικά, νεραϊδες, μέδουσα, γοργόνα, τζίνι, τα στρουμφάκια, που πλέον ζουν στην πόλη και μπαίνουν στο μετρό.

Φαντασιακός Κώδικας (2/2)

- Σε αυτή την κατηγορία, οι περισσότερες ήρωες έχουν τη μορφή τέρατος. Άλλες φορές στην κανονική τους μορφή και άλλες με ανθρώπινα χαρακτηριστικά. Όπως έχουμε το Shrek, το πράσινο τέρας, ντυμένος σαν άνθρωπος-ήρωας-πολεμιστής, ο οποίος προσπαθεί να ελευθερώσει την πριγκίπισσα, αφίσα 1,4,6, σε αντίθεση με το τέρας στην ταινία Monsters INC, 8.

Αποτελέσματα (1/3)

- Μέσω των επικοινωνιακών συμβάσεων παρατηρούμε στις αφίσες τη συχνή χρήση αντικειμένων-συμβόλων που αναπαριστούν ή παρομοιάζουν πρόσωπα και καταστάσεις
- Χαρακτηριστικό είναι το γράμμα S στις αφίσες 1,4,6, της ταινίας Shrek, που είναι πράσινο, όπως και ο ήρωας που έχει κεραίες στο πάνω μέρος, ίδιες με του Shrek.
- Έτσι όπως σχολιάστηκε και παραπάνω στην αφίσα 1, δεν υπάρχει τίτλος, απλά και μόνο το νούμερο 2, που μας παραπέμπει στο Shrek 2.

Αποτελέσματα (2/3)

- Παρόμοιο συμβολισμό έχουμε και στην αφίσα 2, της ταινίας Toy Story, όπου οι ήρωες – παιχνίδια βγαίνουν μέσα από ένα κουτί και τα παιχνίδια ζωντανεύουν. Στην αφίσα 3, μπορούμε να παρατηρήσουμε τον μεγάλο καρχαρία, με τα κοφτερά του δόντια, που κυνηγάει το μικρό ψαράκι Nemo, έτσι με αυτόν τον τρόπο, με σημεινόμενο το μέγεθος αλλά και με την προβολή των δοντιών του καρχαρία θέλει να ασ παρουσιάσει τον καρχαρία ως ψάρι-κυνηγό, σε αντίθεση με τον καρχαρία της αφίσας 36, όπου μας κοιτάει με συμπάθεια και χαμόγελο.
- Στην αφίσα 5, ο τίτλος της ταινίας είναι Υρ-Ψηλά, για να ισχυροποιηθεί ο τίτλος και η ιστορία, βλέπουμε όλα τα αντικείμενα που αναπαριστώνται στην αφίσα να είναι ψηλά στον ουρανό, όλα και όλοι πιασμένοι από πολλά μπαλόνια.
- Ο ήρωας στην ταινία Despicable me, μας έχει γυρίσει την πλάτη, θέλει να δείξει με έντονο τρόπο το ότι είναι κακός και μας δείχνει την απέχθεια του.

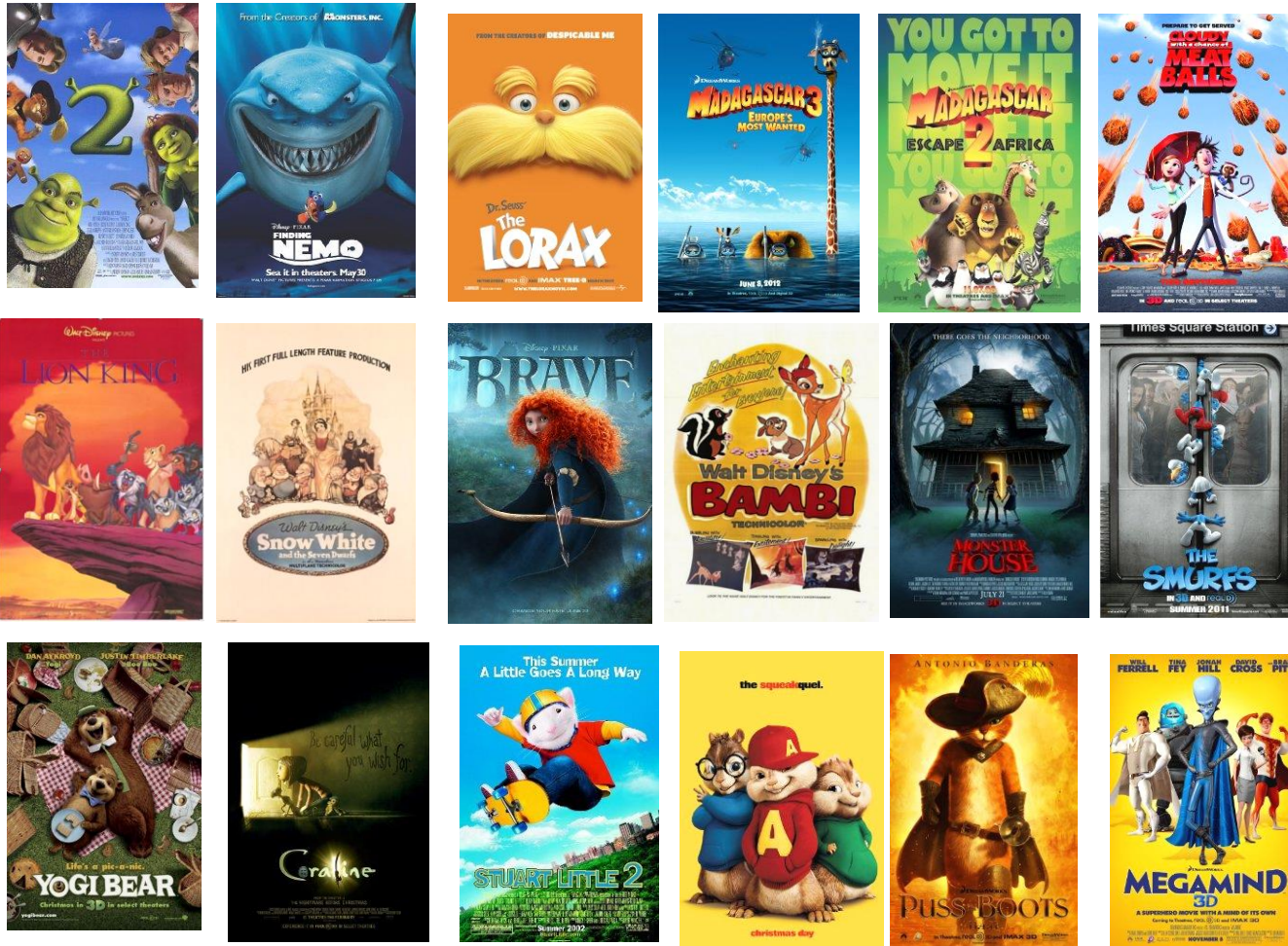
Αποτελέσματα (3/3)

- Ενώ οι περισσότερες αφίσες αποτελούν εικόνες-«προσφορά» (Kress).
- Εντοπίζουμε σε αρκετές την εξωδιηγηματική χρήση του βλέμματος των αναπαριστώμενων η οποία αποτελεί «απαίτηση» και ζητά την αναγνώριση του αναγνωστικού κοινού.
- Παράδειγμα στην αφίσα 9, όπου ο ήρωας έχει γυρίσει την πλάτη, δεν κοιτάει τον θεατή και είναι ανεβασμένος πιο ψηλά από εμάς.
- Οι ήρωες γενικότερα θέλουν να γίνουν προσιτοί σε μας , θέλουν να μπουν στη ζωή μας, ή καλύτερα ζητούν από μας να ταυτιστούμε μαζί τους
- Έτσι οι αφίσες/εικόνες ως προσφορά ορίζουν κυρίως την κινηματογραφική - διαφημιστική αφίσα.

Κινηματογραφικές – διαφημιστικές αφίσες

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Βαμβακίδου Ιφιγένεια. «Θέματα Ιστορίας και Πολιτισμού». Έκδοση: 1.0. Φλώρινα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.uowm.gr/courses/NURED270/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

- Αφίσες ταινιών (κινουμένων σχεδίων) από το [http:// www.imdb.com](http://www.imdb.com)

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

